

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" $\frac{1}{4}$. — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" $\frac{1}{4}$. — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigaru Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročino sprejema vrednost v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne prijemajo.

Oznanila se prijemajo in plača se za navadno vrstico če se oznamilo natisne enkrat, 10 kr., če dvakrat, 15 kr., če trikrat 20 kr., in vsakokrat za kolek 30 k.

"Poduk v gospodarstvu bogati deželo."

Štv. 8.

V Mariboru 24. februarja 1870.

Tečaj IV.

Sedajni obilni zakoni.

(Spisal Fr. Jančar.)

Čital sem o nekem pridnem mladenču sledeče: Ko je ta iz nedeljne škole izstopil, v kteri se je krščanskih resnic, božjih in dejanskih čestnosti posebno naučil, si je od dobrih kmetov sprosil dovoljenja za narezanje brezovih postranskih vej s pristavkom: ne enega vrha kakošnega drevesa poškoditi, kar je smrt vsakemu lepemu drevesu. Z dovoljenjem si toraj naš mladeneč nareže za tri metlje brezovega vejevja, ga iztrebi, lično osnaži in v metlje podela, kakor je to videl in opazoval na najlepše narejeni metlji. Zgotovljene metlje nese v bližnje mesto na prodajo, ktere hitro proda, in neka kuharica še ga poprosi, naj ji še eno iz sireka majhno metljico naredi za pometanje ognjišča, kar ji tudi obljubi. Sireka si sprosi kakor brezovih vej od dobrih ljudi, in brezovih metelj še več naredi, ktere spet hitro poproda, in dobiček se mu narašča na forinte. Sedaj že brezovo vejevje posestnikom plačuje, si osla omisli, ki mu metlje v mesto nosi, in zadnjič si celo vozič spravi in metlje v mesto vozi. Ščasoma se mestjanom prikupi in vsak si je le od tega skrbnega mladenča metlico želel — kar mu majhno želarijo pripravi, kamur se vseli in s pošteno devico oženi ter srečno v blagostanu in zadovoljnosti živi.

Nek drugi ptujec pride v Ameriko, začne s črešnjami tržiti in sicer iz začetka v jerbaščku svoje črešnje na neko drevo ob cesti razteče naslonjen prodava, potem v jerbasu, zadnjič v košarab razno sadje skupuje. Ščasoma mu ta garantija toliko dobička donaša, da si uni kraj zemljišča kupi, drevo podere in za tisti čas najlepšo palačo postavi.

Toliko varčnost in pridnost pomaga.

Omenjeni dve čestnosti ali kreposti pa bi tudi vtgnile v lakomnost človeka zapeljati, kar bi bil smrtni greh. Temu se umakniti je neobhodna potreba vedeti 6 kristjanskih resnic, ktere že otročiči, novinci od svojih mater podučeni v školo prinosejo, timveč pa se tirja isto znanje od odraščenih kristjanov, zlasti drugo resnico, ktera nas uči božje pravice: ki vsako dobro delo poplača, vsako hudo pa kaznuje.

Kaj neki hoče ta dolgi uvod k sedajnim obilnim zakonom — ali pa celo k blagostanu in bogastvu? bo morda kateri čast. čitatelj popraševal. Meni se ta resnica temelj vsega podvzetja dozdeva. Zakaj kjer ni pravice ima vrag povsod mlade, kar žalivože dandanašni z rokami lahko prijemamo — in človek se mora prej ali slej v jamo nesreče zvrnoti in večkrat še nedolžni ž njim vred.

Vendar podajmo se k predmetu. Že več ko 20 let sem pri vsaki priložnosti očitno opominjal mladino posebno mladenče, ki so v surdlijivo mužo nečistosti se zavalili in sicer pristavljali vojakom: 8 let bi jo v peklu prestal, naj je le potem mir; hočem reči: naj se le potem lahko po svoji volji oženi. A sedaj v dveh letih pa pravim: tri leta bi lahko v peklu prestal, naj je le potem mir, ter vselej dostavljal: le učite se najpoprej od kod kruh pride; to je: kako se živež pripravlja v lastno potrebo in v podelitev svoji družini in sploh bližnjim. Zakaj pijanec, postopač, lenuh, prevzmetnež, zapravljivec, vkanljivec, zmikavec, tat, lažnik itd. itd. ga sam saj z dobro vestjo vžival nikdar ne bo, tim manj pa ga imel drugim deliti: temuč le pošteni, vestni, delavnji, skrbni, varčni, trezni, mirni, zmerni, nedolžni itd. itd., bo kruh veselo jedel, ga svojim okrogoličnim otrokom dajal in še drugim postreči

zamogel. To je moj praktični dejanski nauk za prosto ljudstvo po besedah sv. Pavla apostola, ki pravi: Melius est nubere, quamuri; po našč: Naj se v zakon poda, kdor noče zdržljivo, čisto v samskem stanu živeti.

In kaj misliš, ti začaran svet! koliko sem jih v zakonske spone zagnal v tih 20 letih s svojimi ad hominem dokazi. Morebiti ne celih 5 parov! tako se je ves uk mimo ušes razpršil. Sliši pa sedaj narobe svet od koder je posvetna vlada zakonska vrata širje odprla — več parov eno nedeljo iz pridižnice pomečem, kakor ljudje pravijo, to je: okličem, kakor v prejšnjih letih skozi vse leto. Saj v Negovi ni bilo več v enem letu poročenih kakor 10, k večemu 12 parov. A sedaj jih po 14 parov domačih in po 8 in še več parov iz drugih županij oklicev prečitam! — Kamo bomo potem prišli? Človek se nehotě zjadi, ako pomisli, kako je pred nekterimi leti vlada tudi dovolila in polehkotila razmetana in oddaljena zemljišča s bližnjimi jih premeniti in arondirati ali vkljup spraviti: pa vendar se ni ne en jedini dogodaj v tem oziru izpeljal, saj meni ni znau: a zakonov pa je brž na stotine pomnoženih! Ker se je tedaj zakonov v kratkem času že na tako ogromno število povzdignolo, je toraj dosledno, naj bi se tudi bolj uspešno živež pripravljati učilo in gospodarstvo, posebno zemljišča zboljševala, gnoja mnogo mnogo več nakupičevalo ali narejalo, ker se zemlja ne da raztegnoti kakor testo, iz kterege se gibanca naredi, a to ne gre v glavo; bolj pa koče napolnjevati in malopridnosti zlasti tatinstva pomnoževati. (Dalje.)

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Hruške.

25. Jesenska tehantovka (Winter-Dechantsbirne) se sadi po vrtih, in se izreja v piramido v visok vrh, ali pa pri steni razpeljuje; da visoko drevo zraste, se mora po topih krajih saditi. Sad v pozni jeseni dozori, in se da braniti do meseca aprila ali malega travna; je velik, rumenozelen; izvrsten za jed, in dober za gospodarsko rabo.

26. Postervka (Forellenbirne) se sadi po bregih, vrtih in polju; potrebuje pa nekoliko vlažne rodovitne zemlje; v taki zemlji je tudi drevo zlo rodovitno. Sad, ki v pozni jeseni dozori, je jako čisljan, srednje velikosti, rudečopikast, prav dober za jed in tudi dober za gospodarstvo.

27. Velika vinka (grosse gelbe Weinbirne) raste po višinah, polju in ob stezah. Drevo je veliko kakor hrast in sila rodovitno. Sad dozori meseca septembra; velik, rumeno-rudeč, ki je zlo zlo dober za gospodarstvo, posebno za sušilo.

28. Kikovka (Kiks Flaschenbirne) se sadi po bregih, polju in ob potih. To drevo je izmed najboljših hruš sile rodovitno in ima sad, ki bišnim potrebam na vse strani jako zaleže; v jeseni dozori, in se da 6 tednov hraniti, je srednje velikosti, rumeno-rujav, in zlo dober za gospodarsko rabo, posebno za sušilo in kuharijo.

29. Tepka šampanjka (Champagner-Mostbirne) raste po brezinah, polju in ob stezah; cepiti se mora na

čvrstnem divjaku. Sad je jesenski, majhen, zelen, pa jako dober za gospodarstvo in izvrsten za hruškovec.

30. Zimska apotekarica (Winter-Apothekerbirne) se sadi po pelju, ob stezah in navadnih krajih. Drevo je zlo velike rodovitnosti, čvrsto raste in se ga nobena bolezen ne loti. Sad je zimski, ki se da braniti do meseca maja ali velikega travna; je velik, zeleno-rumen in najdstojniš za kubinsko rabo in gospodarstvo.

Kar se tiče zasajenja ob stezah izmed popisanih hrušk, so najpriliečnejša plemena tista, ki imajo visoka debla, manj mlkvino sadje, in če se z drevesa vzame, ni koj za jesti in vendsr popolnoma doraste in dozori, in tako vlastniku sad ostane, čeravno je dreve ob potih in stezah, kjer se drugače od brezvestnih ljudi hudo pokrade.

Za mizo so pa tale: Angleška poletna maslenka. Pikasti trn. Podolgovatka. — Za gospodarsko rabo! Velika vinka. Kikovka. Tepka šampanjka.

Gospodarske stvari za domačo rabo.

Kako se pokonča predenica na detelišču. Neki imenit gospodar naznanja, da je proti temu zlo škodljivemu plevelu najgotovejša pomoč kravja seavnica, ker če se ž njo predenica polije, počrni in se ne pokonča samo, temoč detelja raste po tem tim čvrsteje.

Drugi gospodar pa pravi, da je najbolje, če se meseca septembra tista mesta na detelišču, na katerih raste predenica, pokrijejo z rženo slamo za pol čevlja visoko in se slama zažge. Predenica zgori s korenjem vred, ki ne sega globoko, metlika pa v osmih dnevih spet žene in se očisti. Paziti pa se mora: 1. Da se slama za dva čevlja dalje potrosi, kakor se kaže predenica; 2. z rokami potlačena slama mora ležati na dva palca visoko tako, da je topota ravno prav, da se vniči korenje predenično, brez da bi metlikinemu korenju, ktero globoko leži, škodovala.

Vlakno od črnega zleza (malva rotundifolia) V Majningnu vrže neki gospodar kesno v jeseni steblice črnega zljeza na gnoj. Ko se je gnoj vozil na polje, opazi, da se je na gnoj vrženo steblo črnega zljeza premenilo v tepo vlakno belo in močno kakor se ne more boljše želeti, vsakako nekoliko grobo ali vendar prav dobro za vože, grobo platno in za vrče.

Naj sigurnejši način jajca na mehko skuhati. Koliko je potreben časa, da se jajce na mehko skuhata, to ljudje merijo na različne načine. Sploh se pravi: vrži jajce v zakapljeno vodo tako dolgo, dokler si zmoli očenaš in jajce je najboljše na mehko kuhan. Da vendar ta čas ni celo siguren, se že lehko vidi iz tega, ker ne tečejo vsi jeziki jednakobitno. Neki gospodarski list pravi zato: Kedar ti voda zavre, vrži jajce v njo in odmakni hitro lonec od ognja, kedar je prestala voda vreti, so jajca najbolj na mehko kuhan.

Pomoček proti kukcu. V pomladici kdar drevessa cvetejo, pridejo neki kukci na cvetje in iznesejo svoja jajca v plodnico (iz ktere se sad izrodi) in škodijo na ta način dreesom, cvetju in sadu. S plodnico, ktera se razvije v sad, se razvije tudi črv in pride v meso sada (jablko, hruško itd.) Da se ti črvi odpravijo, se mora cvetje večkrat poškropiti z vodo in octom. Vzame so en del octa in 9 delov vode.

Pod lipo.

(Zbrano je mnogo kmetov pri Ljubomiru.)

Semenko. Danes g. učitelj dolgo ne pridejo k seji, ali nam nebi znali Vi g. Iglič kaj do tečas povedati, ker časnike smo že vse prebrali.

Iglič. Zakaj pa ne, hočete morebiti kaj zabavnega čuti, ker o politiki bodemo pa tako kesnej govorili.

Črtič. Da, da! Le nekaj zabavnega, saj je zdaj pust.

Iglič. Poslušajte tedaj neko domačo pravljico: Siv kmet, ktemu so že po životu pokale kosti, je oral v Bobovcu svojo njivo. Bliža se mu naenkrat bogato oblečen popotnik (bil je cesar Jožef II.) in ga vpraša: „Kaj pa oče, nimate nobenega sina, da bi v vaši starosti mesto vas oral?“ Kmet si pot zbrise raz čela in reče: „Pač imam tri sine, pa pare niso noben za moje delo!“ — „Kako pa to? vpraša cesar, „kaj pa so?“ — „No, eden je berač, ta mi ne more pomagati, ker sam nima nič“, odgovori starček, „drugi je

ropar, ta mi noče pomagati, tretji pa je celo morivec in spravlja ljudi iz sveta.“ Dregetec zletel je cesarju po rebrib, ko je čul ta odgovor, vendar vpraša dalje: „Nekake, čudne stvari pravite oče, ne razumem Vas!“ Kmet reče dalje: „Prvi je kapucin, mora sam beračiti, drugi je odvetnik, ali po naše doktor, o teh tako veste, kako ravnajo, in tretji je zdravnik, o teh se tudi pravi, da spravljajo ljudi pod zemljo; zdaj veste tedaj, kaj sem hotel povedati.“ Tako se je odrezal kmet, in cesar ves zamišljen je šel svojo pot naprej.

Ljubomir (ki je stopil pri zadnjih besedah v sobo.) No kaj Vam je Iglič celo nekaj o cesarju pripovedoval?

Semenko. Pripovedoval nam je neko narodno povest o cesarju Jožefu in kmetu, kakih se mnogo čuje o imenovanem cesarju. O čem pa bomo danes govorili, g. učitelj.

Ljubomir. O čem hočete, samo mi recite, kaj hočete vedeti.

Črtič. Jaz bi rad vedel, kaj pomeni beseda demokracija in potem demokrat.

Ljubomir. Spominjam se še, da smo že lani govorili o aristokraciji in smo tam rekli, da pomeni vlado najboljšib, in da se zdaj ta beseda prav za prav jemlje kot za vladovo žlabtnežev. Ravno ti aristokraciji nasprotna je demokracija, po našem ljudovladstvu, t. j. vlada, kjer imajo vsi ljudje že od rojstva enake pravice, in kder odločuje ljudstvo vse po svoji volji. Demokrat pa bi tedaj pomenolo toliko, kakor ljudooblastnik; navadno se vendar zdaj imenujejo demokrati oni, ki delajo do tega, da bi se vpeljala popolna demokratična vlada.

Iglič. Kaj pa je tedaj ochlokracija?

Ljubomir. Beseda ochlokracija pomeni toliko, kakor vlada drhal, tuka tlač ijo zločesti ljudje boljše in tedaj z večino nastane anarchija.

Semenko. Kaj pa je to anarchija?

Ljubomir. Anarchija se pravi stanje popolnega nereda v državi, kjer vsak ravna po svoji strasli, in kjer postave nimajo nobene več moči.

Drogalec (stopi v sobo.) Za božjo vojo sosedje, ali ste pozabili, da ste mi obetali, da pridete danes k meni na bal; vse je že pripravljeno, kakor sem na drukanih cestnih obetal, krofeln so že pečeni, prata se že na špisu vrti, iz mesta mi je pot pripeljal kifelne, rundsemelne, solčstangelne, prece in še tudi nekoliko cukerpekarje, dobrega vina pa tako imam v kleti, zola je že nacirana in v vandlajterih so že milicereni nataknjeni, vse je v ordnigi, samo ljudi še ni. Prosim zato —

Iglič. Hodite vi milikrečen z vsemi vašimi špisi, prati in s celo vašo nemškutarijo k šmencu.

Ljubomir. Ne tako. Iglič! če ste mu obljudibili priti, morete biti mož beseda, da ne bo imel kvara. Da sicer zlo nemškutari, je res, to je vendar znamenje, da se v mladosti ni učil slovenski v šoli in da zdaj ne čita slovenskih knjig in časnikov, pa nemškutarenje se mu še lehko prizanese, če le drugače ni nemškutar.

Drogalec. Bogem, g. učitelj, imate prav, v šoli sem trl le nemščino in se nisem naučil niti nemške šprohe, slovenske pa tako ne; nemškutar pa vendar nisem, to vam prisegam.

Iglič. Saj to dobro vemo, in zato smo tudi obljubili da pridemo na vaš „bal“. Eno pa še vam vendar moram reči, namreč, da vam zlo zamerjam, da nimate nobenega slovenskega časnika, in le samo nam nasprotno „Tagespošto“ in zato vam nazoč vseh teh poštenjakov tukaj rečem, če si ne boste spravili v kratkem kakega slovenskega časnika, me širje voli več ne privlečeo v vašo krčmo. Da boste znali!

Ljubomir. Iglič ima prav, to ni lepo da ne podpirate našega domačega časnikarstva. Proti temu pa davate strašno mnogo denarja ravno za taki nemški časnik, ki nas Slovence zmirom psuje, in ki je dražji, kot trije naši slovenski časniki, ki vendar tudi vse to prinašajo, kar nam je potrebno vedeti.

Semenko. Res je, jaz vam to tudi zamerjam in rečem, če si ne boste spravili slovenskega časnika, ne bom več prestopil vašega praga, rajše grem v Borovje k Strnadu, ki vendar ima „Slov. Gospodarja.“

Drogalec. Prosim za vergebingo, obečam vam ganc za gvišno, da bom vse storil, kar želite, samo ne zapustite me.

Ljubomir. Vi ste že pravi „gvišno.“ — Prizanesite mu za zdaj pa ite k njemu na „bal“, pust je tako, zato obesimo za danes politiko na klin! Dobro „unterholtingo“ tedaj g. Drazgalec!

Dopisi.

Iz Ponkve. Na dan sv. Valentina t. j. 14. svečana, ko je bil tukaj sejem, je neka že precej priletna žena, vdova, gredje po noči domu, padla v neko jamo na glavo. Jama je bila pripravljena, da bi se spomladis zasadilo kako drevo v njo in je bila na zemljišču našega grajsaka Gutenthala.

Revica je bila sama in si zato ni mogla pomagati iz Jame in je storila smrt v nji. Našli so jo še le drugi dan okoli 9. ure. Škoda, da je tako naglo in žalostno smrt storila, ker bila je dobra mati in pridna gospodinja, in zato marsikteri žaluje po nji. Ker pa je tako rekoč v zemlji smrt našla, ji naj bo ona lehka.

Kmet iz okolice.

Iz Ivanec 13. svečana t. l. Ker se nikdo ne oglasi iz naše okolice, moram jaz oznaniti strašno hudodelstvo, ktero se je zgodilo v občini logetinski. Dne 12. grudna prečnega leta, pride namreč k meni moj sosed in se mi pritoži, da potrebuje denar, ker mora plačati dačo in me prosi, naj kupim od njega polovnjak vina, smilil se mi je, in zato sem mu rekel, da hočem vino kupiti, samo bi ga prej rad skušil, da zvem, koliko je vredno. Sosedu je bilo celo to prav, in zato se podava na pot v njegov vinograd. Pa kaj najdeva tamo: duri so bile vse odprte in v hiši je bilo strašno vse razdano. Hudodelci so namreč po noči podkopali kuhinjo in tako prišli v hišo. Ko prideva v sobo, najdeva strašno prikazen, okolo 70 let stara vincerica je ležala mrtva na obrazu in na peči, in kar je naju še bolj strašilo, bila je celo gola; hudobneži so jo namreč slekli, potem ko so jo umorili.

Ta hudobija se je, kakor je zapovedano, oznanila gospodski, in mi četirje, ki smo najprej prišli k hiši in vse to prvi videli, smo bili poklicani kot priče k sodniji v Gornjoradgonu; in zdaj poslušajte, dragi sobrati Slovenci krivico, ktera se nam je pri sodniji godila. Med nami štirimi priči sem namreč samo jaz neke besede nemški zastopil, drugi trije pa nobene ne. Uradovanje se začne in sicer samo nemško, in čeravno smo trdili, da ne zastopimo nemških vprašanj in prosili uradnika, naj slovenski uraduje, vendar tega ni hotel, temuč na vse naše prošnje vsikdar rekel; „No, so viel werdens schon können.“ Odgovarjali smo zato, kolikor je bilo mogoče, ali prav ali ne prav, sami ne vemo, in zato, ker ne vemo, kar smo odgovarjali, nam to največ lase beli, da smo mogli prisegnoti, da smo resnico govorili.

Tako ravnajo z nami strašni nemškutarski uradniki, ktere mi plačujemo s težko zasluzenimi denarji in v naši slovenski deželi, in kar je še več, pri tisočkrat objubljeni ravnopravnosti vseh jezikov v uradih! Ali je to prav, ali je to ravnopravnost! ali mi ne plačujemo naših dač kakor drugi narodi v našem cesarstvu!! Kako dolgo bo še to trajalo?

Andrej Šturm, gostilničar.

Zgodovinski spomini.

(Priobčuje J. M.)

3.

V stanovitev slovenskih vojvodov na Koroškem in slovenski jezik.

Opat Janez Vetrinjski, ki je živel od 1280—1340, tedaj za časov, ko je Koroško slovensko vojvodstvo, prišlo na Habsburško rodovino, nam ustanovitev slovenskega vojvoda tako-le popisuje: „Prvega septembra 1286 je bil Majnrad Tirolski po starodavni šeki slovesno na vojvodski sedež povzdignjen. Je namreč na znožju karnske gore (sub monte Carinthiano) blizu cerkve sv. Petra kamen, na kterege se svoboden kmet posadi, ki ima ta častni posel v rodbini poddedovan. Z jedno roko drži marogastega bika, in z drugo kobilo jednake barve. V sivem rasu in kmečkih črevljih čaka ne dalječ deželní knez z deželní zastavo, obdan od žlahtnikov in vitezov. Med njimi je grof Goriški kot deželní

poslopnik in grof Tirolski kot deželní grof in drugi grofi, vsi v največem krasu.

Ko se vojvoda opirajoč na palico, kmetu na kamennem sedežu približa, praša kmet v slovenskem jeziku: „Kdo je ta, ki tako prihaja?“ Okoli sedeči odgovor: „Deželní knez.“ Na to poprašuje kmet nadalje: „Ali je pravičen sodnik, kteremu je blagor domovine pri srcu?“ — „Ali je svoboden?“ „Ali je prijatelj in branitelj prave vere?“ Vsi mu odgovor: „Je in bode.“ „Ali po kteri pravici“, nadaljuje kmet, me more z mojega sedeža spraviti?“ Vsi mu odgovor: „Dobiš 60 beličev, marogastega bika, konja in obleko, ki jo ima knez in svobodno stori tvojo hišo vsega davka.“

Zdaj udari kmet kneza raklo na lice in ga opominja naj bode pravičen sodnik, odstopi z sedeža in vzame oboje živinčet z seboj. Potem stopi knez na prosti kamen, potegne meč, ga zavilhi na vse štiri strani sveta, glasno obljube vsem biti pravičen sodnik po dolžnosti in pravici.

S tem obredom je tudi še šega navadna, da se knez iz kmečkega klobuka napije.

Sicer pa je vsakemu, kteri ga pred cesarja na odgovor zove, dolžen le v slovenskem jeziku odgovarjati.

Politični ogled.

Njih Veličanstvo cesar je generala Rodič-a, ki je bil iz mnogih strani napaden zarad pomirjenja Dalmatincev in na Dunaj pozvan, prav prijazno sprejel.

Ministerstvo se hoče spet pobotovati, in zato je na Dunaj poklicalo barona Kollerja in dva zastopnika českega naroda, namreč dr. Riger-ja in dr. Sladkovski-ga na pogovor. Koller je gotovo šel na Dunaj, ali gresta tudi narodna zastopnika je zlo dvomljivo, ker česki listi pravijo, da s tem ministerstvom poravnjanje ni mogoče. — Cita se tudi v mnogih časnikih, da je „globoko segajoči razpor med našim ministerstvom in Beustom“ in sicer zato, ker se vedno vtika v notrajne zadeve. Na Dunaju so se te dni tudi posvetovali tudi ministri Andraši, Lonyay, Brestel in Giskra pod cesarjevem prvosedstvom zastran vojaške granice posebno zastran tega, ali bi plačevali Ogri k splošnim vladnim stroškom več, če dobijo granico in pravice. Da je spet obvezjal ogerski nasvet se ve. — Ogri tedaj vsikdar zmagojo!

Ministerstvo policije se je s cesarjevo naredbo zedinilo z notrajinim ministerstvom, in Giskra ima zdaj oboje ministerstvo.

V dunajskem državnem zboru se je sklenola nova postava pisemske tajnosti. Po tej postavi zadene uradniki ali uradnega služabnika ali tudi vsako drugo osebo, ki je v javni službi, ječa do šest mescev, ako je pisemska tajnost nalašč v svojem uradnem poslu oskrunil, in če je to storila neuradna oseba, mora plačati 500 gold. globe ali pa pride 3 meseci v ječo. §. 2 te postave tudi določuje, kadaj se smejo pisma uradno pograbit in odvzeti. To se ne sme nikdar zgoditi iz policijskih nagibov, in je le tedaj dopuščeno, ako je konfiskacijo sodnik sklenol in zaukazal in tudi razloge povedal.

Vodsekudržavne zborne je Giskra že drugič zagotovljaj, da vlada hoče le nekoliko privoliti Poljakom. Drugi njegovi prijatelji pa so zatrjavali, da se bodo te koncesije dale samo Poljakom, drugim narodom pa ne.

Ogerski državni zbor je sklenol, da se sme sodnijsko postopati proti srbskemu poslancu dr. Miletiču zarad „pregrehe“, da je v svojem časniku „Zastava“ o hrvaškem deželnem zboru zaničljivo in grdo pisal.

V Pragi je pretekli teden bila končana pravda zarad veleizdaje, ktere je bilo obtoženih šest mladih ljudi. Toženi V. Kerber 20 let star, ki je bil obtožen, da je spomlad znan petardo pred policijskim poslopjem zažgal, da je skrivno politično društvo proti avstrijskim namenom snoval, na skrivnem časopisu „Blanik“ naročnike nabiral, skušal denar ponarejati itd., je obsojen na 10 let v ječo. Izmed drugih, ki so bili obtoženi, da so mu pri tem pomagali, je eden obsojen na 6 let, eden pa na sedem mesecov v ječo. Trije so spoznani za nedolžne. Sodba je bila skrivena.

V Bavarskem je ministerska kriza že tudi končana; kralj je moral vendar le svojega ljubljence grofa Hohenlohe odpustiti. Drugi ministri so ostali.

Iz Berolina se piše, da je tamo pruski kralj odpril

14. t. m. severonemški državni zbor s prestolnim govorom v katerem je posebno povdarjal, da bode njegova skrb zvezo in sporazumljenje z južno nemčijo varovati in pospeševati. Prusija tedaj vendar hoče Nemčijo zediniti.

Iz Francoske se pišejo zastran zadnjega uličnega nemira v Parizu te-le zanimive stvari: Pravi se, da je cesar Napoleon navlašč dal napraviti ta nemir, da so obšemanji policisti delali barikade na ulicah in obropali orožnico in sicer vse samo zato, da bi se na ta način lože rešil parlamentarnega ministerstva, ktero mu je bilo zlo napot in dalje zato, da bi spet postal bolj popularen pri posestnikih, in tako stal kot rešitelj ljudstva pred celim svetom. Ob enem je hotel vabiti nezadovoljne na ulični boj, da bi jih tako lože pograbil in odstranil; tako si je spet nekoliko vtrdil prestol, kteri se je že zlo majal. S tem še vendar ni stvar končana, ker v parlamentu še zmirom sedijo možje katerih poguma s tim ni vničil in kteri so z vlogo zlo nezadovoljni, kar je poslanec Ferry ministru Olliivier-u v parlamentu očitno rekel in da zamore samo prava svoboda spet vse poravnati ne pa binavska, ktero vlada daje. Da Napoleon takih besed ni rad čul, ki so bile izrečene pred celim svetom, ni treba praviti in če bi bil mogel, bi Ferry-ja gotovo precej poslal v Kayeno. Zarota proti življenju Napoleona je tudi samo izmišljena. Pa zadnja zarota cesarja Napoleona je spet korak dalje do konca cesarske vlade ne samo na Francoskem, temuč za vsako državo, ktera ne da prave svobode ljudstvu.

Dalje se piše iz Pariza, da se minister zunanjih zadev grof Daru zdaj mnogokrat in prav dolgo pogovarja z ruskim poslancem Stakelberg-om, in tudi cesar sam se je že njim 14. t. m. dolgo pogovarjal, kar pruskim državnikom zlo po glavi hodi.

V Španiji so privrženci Don Karlos-a spet začeli rogoviliti.

Turk je proti Rusiji izrekel, da ne bo napal Črnogor, čeravno je skupčil mnogo vojakov na njeno mejo. — Zaka pa je tedaj to storil?

Novičar.

(Rusko ministerstvo uka) je sklenolo privabiti mlade avstrijske Slovane, posebno filologe, na ruske gimnazije za profesorje, ker jim tamo na novih gimnazijah profesorjev manjka, in je dalje odločilo, da se za izobraženje takih, vsako leto naj izda 25000 rubljev.

(Slovenski pismeni jezik, kakor si ga nemškutarji mislijo.) Nek prijatelj „Slov. Naroda“ piše v ta list iz dolnjega Štajaria tako-le: „Poslušal sem enkrat nekega odvetnika, znanega zagrižnjenega nasprotnika slovenskega jezika, kako se je razgovarjal s kmetom, ki ga je prosil za hitrejo izpeljavo neke tožbe. Odvetnik je govoril: „Vi pavri mislite, da je tožati tako kakor krompir jesti, no si ne bote berehnovali, koliko cajta se nuca, pred ko se ena tožba avsfira; jaz moram najprej gegnarja tožiti, zastopite, zdaj spiše gerihrt taksacengo — zastopite, pri taksacengi če se iz gegnarjem zglibava, napravina gerihrlih vergljah, če ne, pride na urtel; mislite, da zdaj že imama denarje . . . o to se vi . . . o to se vi . . . irate, zdaj še le pride intabulirenga, abšacenga, feilbitenga; mislite, da že imama denarje? Ja morugen! Zdaj še mora biti likvidirenga pa majstbotfrtajlenga; pa še zna kdo rekurirati, če ne — ta cajt so še le denarji, če je erstejer kos plačati, če pa ne, je drugoč fajlbilenga.“ Kmetij je odvetnika debelo gledal, in kakor sem videl, je iz dolgega govora le to razumel, da bo moral še dosti krompira pojesti, prej ko bo denar dobil. — Žalostno je res to, ali resnično.

(Ljubljana) ima zdaj po najnovejšem štenju 23.032 stanovnikov, tedaj 2285 več kakor leta 1857.

(Profesor in dvorni svetovalec dr. Ungar) sloveč natoroznanec je pretekli teden v Gradcu naglo umrl. Našli so ga namreč mrtvega v postelji. Ker je denarna ormara zraven postelje bila odprta in poleg nje vse kravovo, se je razglasilo, da je bil umorjen; sodnijska preiskava je vendar izrekla, da ni umorjen.

(G. kaplan Koprivnikar), ki se je pritožil pri viši deželni sodniji v Gradcu zastran prve razsodbe, po kateri bi moral dva meseca v zapor, je od te sodnije obsojen na četiri mesece zapora.

(Dunajski stavci in pomočniki v tiskarnicah) so napravili „strike“ t. j. so se odpovedali tako dolgo vsakega dela, dokler se jim ne bo zboljšala plača; vsled tega dunajski časniki skoraj ne morejo izhajati. Vse to je že sad nove ere in bo še več enakega.

(V Trstu) se je osnovalo neko hvalevredno društvo, kterega naloga je, da hoče zdatno podpirati Dalmatince, ktere je v zadnjem boju doletela nesreča.

(Strašna nesreča.) V neki vasi blizu mesta Kremelice (Schrems) je izišel pred kratkim ogenj, ki je tako hitro potrgabil vsa poslopja, da je vse zgorelo, kar je bilo v njih; hišni gospodar, njegova žena, njegov brat, dva sina, dve hčeri, jedna dekla in jeden hlapec, tedaj devet oseb je dosegla strašna smrt v ognju. Najžalostnejše pa je še to, da se pripoveduje, da je bil hram nalašč užgan od nekih potepuhov, kterim gospodar ni dovolil tam prenočevati. — Kaj bi zaslužili taki potepuhi, če je to res?

(G. okrajnemu glavarju Vratiču) je tudi srenja št. jurškega trga na Štajarskem poslala prav lepo zaupnico.

(Novi deželní poglavarji.) Pravi se, da je minister Giskra predložil te-le deželne poglavarje: Za Spodnjo-Avstrijsko državnega poslance Czedik-a, kot za ravnatelja deželnega namestništva mesto sedajnega Weberja; za deželnega poglavarja v Zgornji-Avstrijski, dr. Gross-a; za Moravsko dr. Sturm-a, in za Štajarsko dr. Franka (Zdaj se spet čuje, da bode Gödel deželni poglavar v Štajarski); za Galicijo še celo ni nič odločeno in se bode še počakalo, dokler se ne bode napravila pogodba s Polaki, in če bi se to zgodilo, bo grof Potokki deželni poglavar v Galiciji, ker on se najbolj trudi napraviti spravo med Polaki in vlado.

Letni in živinski sejmi na spodnjem Štajarskem od 1. do 7. marca 1870.

Sejmi brez zvezdice so letni in kupički, z jedno zvezdicco zaznamnjani (*) so živinski, s zvezdicama (**) so pa letni in živinski.)

- 1 marca. Pri sv. Golu **; na Planini** v okraju Kozjem.
3. marca. v Vranskem**; v Oplotnici** v okraju konjickem pri filialni cerkvi sv. Barbore.
5. marca. v Vuzenicah** v okraju Marenbeškem.
7. marca. pri sv. Petru v okraju Kozjem (ta sejm je pri filialni cerkvi Maria na sveti gori).

Listnica vredništva.

G. P. J. pri Negovi Hvala za spis, obljudljeno bomo gotovo storili. — G. F. J. pri št. Lorencu v pušavi. Poslane snopiče smo prijeli, vse v redu, lepa hvala! — G. St. v Ormužu. Pismo smo izročili. Odgovora pa še nismo dobili.

Tržna cena pretekli teden.	V Varaž-		V Mariboru		V Celju		V Ptaju		
	dinu	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	
Pšenice vagan (drevenka)	.	4	20	4	55	5	—	4	20
Rži	.	2	75	2	85	3	35	2	80
Ječmena	.	2	70	0	00	3	60	0	—
Ovsu	.	1	85	2	10	2	50	2	—
Turšice (koruze) vagan	.	2	75	2	90	2	90	2	50
Ajde	.	2	60	2	80	2	80	2	20
Prosa	.	2	60	2	80	3	50	2	70
Krompirja	.	1	50	1	25	1	20	1	10
Govedine funt	.	—	19	—	25	—	24	—	25
Teletnine	.	—	22	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črstve funt	.	—	26	—	26	—	24	—	26
Dry 36" trdih seženj (Klafter)	.	10	—	10	50	9	—	12	—
" 18"	.	—	—	6	20	0	00	—	—
" 36" mehkih "	.	4	—	0	00	6	70	8	50
" 18"	.	—	—	0	00	—	—	—	—
Oglejna iz trdega lesa vagan	.	—	80	—	60	—	55	—	60
Sen" mehkega "	.	—	50	—	50	—	50	—	50
Slame cent	.	2	10	1	90	1	40	2	—
Slame cent v šopah	.	1	40	1	30	0	85	1	10
" za streljo	.	1	10	0	90	0	65	—	70
Slanine (špeha) cent	.	38	—	27	00	40	—	28	—
Jajec četiri za	.	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarški zlat velja 5 fl. 84 kr. a. v.

Ažijo srebra 121.35.

Narodno drž. posojilo 71.80.

Loterijne srečke.

V Trstu 19. februarja 1870: 69 41 16 54 72

Prihodno srečkanje je 5. marca 1870.